

Ekonomovia kritizujú vládou navrhované opatrenia tesne pred voľbami

Tlačová správa, 18. február 2020

Vládou schválený balík opatrení zásadným spôsobom zvyšuje deficit verejných financií v tomto a ďalších rokoch. Členovia Klubu ekonomických analytikov (KEA) sú jasne proti jeho prijatiu. Opatrenia sú orientované na spotrebu, bez vplyvu na zvýšenie potenciálu ekonomiky do budúcnosti a sú v ostrom protiklade so schválenými výdavkovými limitmi. Bez prijatia adekvátnych kompenzačných opatrení by ekonómovia považovali rozpočet za rizikový až veľmi rizikový. Podľa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) môže deficit slovenských verejných financií presiahnuť 3 % HDP v roku 2022. Takýto rozpočet by bol „mínou“ pre novú vládu a teda dôvodom na „uťahovanie opaskov“. Ekonomovia apelujú na prezidentku, aby v prípade schválenia tieto opatrenia nepodpísala a vrátila naspäť na prerokovanie do parlamentu.

Vláda v stredu 12. februára 2020 narýchlo schválila balík opatrení, ktoré zásadným spôsobom zvyšujú výdavky rozpočtu verejných financií bez akýchkoľvek kompenzačných opatrení.

Už súčasný stav verejných financií, teda pred prijatím škodlivých opatrení, je na míle vzdialený vládnemu cieľu:

- Podľa RRZ je **aktuálny odhad schodku na rok 2020**, bez dodatočných škodlivých opatrení, **na úrovni -1,79 % HDP, čo je už teraz podstatne viac ako cieľ -0,49 % HDP.**
- Slovensko sa vďaka rýchlo rastúcim výdavkom (a minutiu neočakávaných príjmov) odchyľilo z cesty k vyrovnanému rozpočtu už v roku 2018, čo v januári potvrdila aj **vláda schválením výdavkového limitu na rok 2020**. RRZ upozornila, že na to, aby sa v roku 2020 splnili vládou schválené výdavkové stropy, **sa budú musieť prijať opatrenia vo výške 1,2 % HDP** (1,2 mld. eur).
- **Vládny dlh je aj dnes stále v sankčných pásmach** ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (49,4 % HDP ku koncu 2018).
- **Podľa odhadov RRZ je pre Slovensko dlhodobodržateľný dlh 40 % HDP** (výška maastrichtského kritéria 60 % HDP je pre Slovensko kvôli starnutiu populácie nedostatočná).

Vláda schválila nasledovné opatrenia, ktoré sa budú v najbližšej dobe prerokovávať v parlamente:

- **Dopad navrhovaných opatrení zvýši deficit o 513 mil. eur v roku 2020 a 813 mil. eur v roku 2021.** V pomere k HDP to je 0,5 % HDP v roku 2020 a 0,8 % v roku 2021:
 - 13. dôchodok – dopad 590 mil. mínus vianočné príspevky 147 mil. je čistých 443 mil. eur
 - zdvojnásobenie prídavkov na dieťa – dopad v 2021 v sume 300 mil. eur, v 2022 to je 333 mil. eur, a v 2023 až 341 mil. eur
 - zrušenie diaľničných známok - dopad v roku 2021 vo výške 70 mil. eur
- **V prípade ich schválenia dosiahne celkový deficit hodnotu 2,3 % HDP v roku 2020, takmer 3 % HDP v roku 2021 a 3,2 % HDP v roku 2022.**

- Celkový dlh zostane v sankčných pásmach dlhovej brzdy aj v ďalších rokoch.

Slovenskí ekonómovia združení v Klube ekonomických analytikov (KEA) považujú za potrebné vyjadriť sa k návrhu týchto opatrení. Z 31 členov združenia, ktorí sa stihli zapojiť do rýchlej ankety, sa jasná väčšina zhodla na nasledovnom:

1. **Zvýšenie deficitu** o 0,5 % HDP tento rok a 0,8 % HDP od budúceho roku **nepovažujeme za ekonomicky odôvodnené v čase, kedy sa prijali výdavkové limity a sme "výrazne odchýlení" od cesty k vyrovnanému rozpočtu.**
2. Bez dodatočných opatrení verejný dlh ostane naďalej v sankčných pásmach dlhovej brzdy podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.
3. **Navrhovaný mix opatrení drvivá väčšina ekonómov považuje za orientovaný čisto na spotrebu** bez výraznejšieho dlhodobejšieho vplyvu na potenciál ekonomiky.
4. Tieto opatrenia vnímame v ostrom rozpore so schválenými výdavkovými limitmi a teda v prípade ich schválenia **pokladáme výdavkové limity "za pochované".**
5. Nepovažujeme za správne prijímať tieto fiškálne zásadné opatrenia doslova pár dní pred skončením volebného obdobia.
6. **Po schválení týchto opatrení** by väčšina ekonómov považovala **stav rozpočtu za rizikový pričom niektorí až za veľmi rizikový.**
7. **Rozpočet odovzdaný v takomto stave by bol „rozpočtovou minou“ pre novú vládu a teda dôvodom na „uťahovanie opaskov“ v najbližšom čase.**

Následne sa ekonómovia vyjadrili aj ku kompenzačným opatreniam, ktoré by, v prípade ich prijatia, mohli aspoň čiastočne tlmieť negatívny dopad vládou navrhovaných opatrení. Tu je ich zoznam podľa najčastejšej zmienky

Kompenzačné opatrenia	Počet ekonómov
Zrušenie týchto opatrení	16
Zvýšenie majetkových a environmentálnych daní	14
Plošné viazanie výdavkov	11
Zníženie kapitálových výdavkov vo vybraných oblastiach	11
Zníženie bežných výdavkov vo vybraných oblastiach	10
Zvýšenie efektívnosti vo výdavkoch	10
Zvýšenie spotrebných daní a DPH	9
Zvýšenie efektívnosti výberu daní	9

Zároveň by sme chceli apelovať na pani prezidentku, aby v prípade schválenia opatrení v parlamente, ich nepodpísala, nakoľko nie sú naplnené formálne podmienky pre skrátené legislatívne konanie.

Presné výsledky hlasovania k jednotlivým bodom sú uvedené v [grafickej prílohe](#).

Vydané v Bratislave, dňa 18. februára 2020.

Viac informácií poskytnú:

Juraj Valachy, predseda Klubu ekonomických analytikov
 klub.ekonomickych.analytikov@gmail.com, juraj_valachy@tatrabanka.sk
 www.ineko.sk/kea

Klub ekonomických analytikov (KEA) je občianskym združením, má 45 členov a pozostáva z ekonomických analytikov z rôznych inštitúcií, ako sú komerčné banky, mimovládne výskumné inštitúcie, Slovenska akadémia vied, ministerstvá, konzultačné firmy a univerzity.

Hlasovanie o hlavných tézach tohto vyhlásenia prebehlo medzi 14-17. februárom 2020 a zúčastnilo sa ho 31 z celkového počtu 45 členov KEA.